

GRADSKA KNJIŽNICA SLAVONSKI BROD

Trg Stjepana Miletića 12

Slavonski Brod

Ur. broj: 444/18

**STRATEŠKI PLAN GRADSKE KNJIŽNICE
SLAVONSKI BROD**

2018. – 2023.

Slavonski Brod, 2018.

SADRŽAJ:

1. PRIPREMA PLANIRANJA.....	3
1.1. Metodologija izrade strateškog plana Gradske knjižnice Slavonski Brod	5
2. DEFINIRANJE VIZIJE, MISIJE I VRIJEDNOSTI	6
2.1. Uvodno o Gradskoj knjižnici Slavonski Brod.....	6
2.2. Vizija kulturne ustanove – željeno stanje u budućnosti.....	7
2.3. Misija kulturne ustanove – glavni razlog postojanja i djelovanja.....	7
2.4. Vrijednosti kulturne ustanove – osnovna načela usmjerena na usluge, kvalitetu, ljude i norme	7
3. ANALIZA STANJA/OKRUŽENJA.....	7
3.1. SWOT	8
3.1.1. Zaključak SWOT analize	9
3.2. PEST ANALIZA	10
3.2.1. Zaključak PEST analize	11
3.3. ANALIZA PET PORTEROVIH KONKURENTSKIH SILA	11
3.3.1. Zaključak analize Pet Porterovih konkurentskih sila	12
4. OPĆI I POSEBNI CILJEVI	13
4.1. Opći ciljevi: Knjižnica kao kulturno i edukacijsko središte.....	13
4.2. Posebni ciljevi	14
4.3. Načini ostvarenja ciljeva kroz aktivnosti	15
5. PRAĆENJE I EVALUACIJA.....	18

1. PRIPREMA PLANIRANJA

Ovim Strateškim planom obuhvaća se razdoblje od 2018. do 2023.

Zadatak izrade Strateškog plana je shvaćen kao prilika za dokumentiranje i oblikovanje kontinuiranih aktivnosti te utvrđivanje novih ciljeva koji se u narednom periodu mogu ostvariti. Kako je djelovanje Gradske knjižnice Slavonski Brod (u daljnjem tekstu Knjižnice) ipak temeljno vezano uz javne proračune, ostvarenje pojedinih ciljeva ovisit će i o prepoznavanju njihove društvene važnosti upravo od strane onih koji javne proračune kreiraju, neovisno na kojoj razini: lokalnoj, regionalnoj ili državnoj. Osnovne odrednice ovog Strateškog plana su određivanje misije, vizije, ciljeva i strategije razvoja Knjižnice.

Osnovne odrednice pri izradi Strateškog plana su tijekom aktivnosti koji započinje određivanjem misije, vizije, ciljeva i strategija knjižnice. Plan mora započeti odgovorima na pitanja koja je svrha postojanja knjižnice, što želi postići i na koje načine će to učiniti. Vizija i misija trebaju biti ambiciozne, ali i realne, ostvarive obzirom na financijske i kadrovske okvire.

Strateški plan je usmjeren na korisnike i sadržava sljedeće elemente:

- usmjerenost na korisničke usluge
- provođenje prioriteta i ciljeva određenih Strateškim planom
- određivanje izvedbenih sastavnica usvojenih strategija
- određivanje mogućih rezultata s obzirom na uloženo
- sudjelovanje knjižničnog osoblja koje obavlja pojedine aktivnosti
- određivanje zaposlenika odgovornih za obavljanje određenih poslova
- program praćenja, procjenjivanja i prilagođavanja planova u redovitim vremenskim razmacima

Nužno je provesti analize čiji rezultati moraju pomoći u anticipiranju promjena u okruženju Knjižnice koje mogu utjecati na rad i pomoći u definiranju osnovnih strategija za Knjižnicu. Ove osnovne strategije moraju se odnositi na programske i organizacijske kompetitivne strategije, strategije povezivanja i suradnje s drugim ustanovama u kulturi i obrazovanju kao i strategije javnog djelovanja odnosno pozicija Knjižnice u javnosti i njihova prepoznatljivost u društvu putem posebnih programa za manjine, djecu i mladež, osobe s invaliditetom i slično.

Poslovni i marketinški planovi, istraživanje tržišta, analize i ispitivanja potreba korisnika, ali i ostalih članova zajednice, trebaju biti dio rukovodnog procesa. Rezultati ovih analiza temelj su formuliranju i davanju smjernica za odabir strategija razvoja Knjižnice. Strategijom će se odrediti ciljevi, njihova svrha kao i načini njihove realizacije.

Cilj Strateškog plana je postići održivost Gradske knjižnice Slavonski Brod u novom okruženju i ostvariti konkurentsku prednost.

Sljedeći korak u procesu izrade Strateškog plana za Gradsku knjižnicu je odrediti načine i aktivnosti kojima će se strategija implementirati u poslovanje knjižnice. Za uspješnu implementaciju strategije u Knjižnicu nužno je jasno odrediti resurse Knjižnice, od financijskih do ljudskih resursa, kao i točno odrediti odgovornosti za svaki pojedini segment u poslovanju Knjižnice.

Na oblikovanju sadržaja Strateškog plana radili su Odjel odnosa s javnošću i marketinga, Odjel računovodstva te ravnateljica Knjižnice.

Ishodište strateškom planiranju razvoja Knjižnice temelji se na zakonskim i podzakonskim aktima i dokumentima tijela i ustanova nadležnih za razvoj i djelovanje knjižnica kao i međunarodnim dokumentima koji sadrže brojne smjernice za razvoj knjižnica. Prilikom oblikovanja teksta Strateškog plana oslanjali smo se na sljedeće dokumente i publikacije:

- Strateški plan Ministarstva financija 2019. - 2021. URL: <http://www.mfin.hr/hr/stratesko-planiranje> (12.9.2018.)
- Strateški plan ministarstva kulture 2018. – 2020. URL: <https://www.min-kulture.hr/userdocsimages/Novosti/Strate%C5%A1ki%20plan%20MK%202018.-2020..pdf> (12.9.2018.)
- Zakon o knjižnicama // NN 105/97, 104/00, 69/09. URL: <https://www.zakon.hr/z/745/Zakon-o-knji%C5%BEnicama> (12.9.2018.)
- Standardi za narodne knjižnice Republike Hrvatske. // NN 58/99. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1999_06_58_1071.html (12.9.2018.)
- Majstorović, Zagorka, Čelić-Tica, Veronika, Leščić, Jelica. Strategijski plan razvoja knjižnica: s posebnim osvrtom na zadaće Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu/ Vjesnik bibliotekara Hrvatske 56, 1/2(2013), 35-70

URL:[file:///C:/Users/vuleta/Downloads/56_1_2_03Majstorovic%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/vuleta/Downloads/56_1_2_03Majstorovic%20(1).pdf)

(12.9.2018.)

- Narodna knjižnica IFLA –ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga. Zagreb: Hrvatsko knjižarsko društvo, 2003.

1.1. Metodologija izrade Strateškog plana Gradske knjižnice Slavonski Brod

Tablica 1.2. Redoslijed aktivnosti izrade Strateškog plana

Redoslijed	Tematske aktivnosti	Vremenski period pojedinih faza tijekom 2018.	Broj radnih dana (procjena)
1.	definiranje procesa, partnera i resursa	prva polovina svibnja	2 radna dana
2.	SWOT analiza	prva polovina svibnja	3 radna dana
3.	PEST ANALIZA	druga polovina svibnja	3 radna dana
4.	Analiza Pet Porterovih konkurenstkih sila	druga polovina svibnja	3 radna dana
5.	Povezivanje s interesnim skupinama u svrhu utvrđivanja strateških ciljeva, prioriteta i mjera koje treba poduzeti	lipanj	15 radnih dana
6.	Savjetovanje s interesnim skupinama oko izrade Strateškog plana	lipanj, srpanj	5 radnih dana
7.	Financijski plan i proračun Knjižnice	srpanj, kolovoz	5 radnih dana
8.	Definiranje mehanizama za provedbu plana, praćenje	kolovoz, rujan	3 radna dana
9.	Završetak Strateškog plana i kontrola provedbe	rujan	10 radnih dana
10.	Predstavljanje Strateškog plana Upravnom vijeću i Osnivaču	rujan	3 radna dana

2. DEFINIRANJE VIZIJE, MISIJE I VRIJEDNOSTI

2.1. Uvodno o Gradskoj knjižnici Slavonski Brod

Za poticanje procesa promjena i njihovo ostvarenje nužno je izraditi jasnu strategiju razvoja Gradske knjižnice Slavonski Brod utemeljenu na analizi postojećeg stanja. Strategija razvoja ima svrhu fokusirati viziju i prioritete Knjižnice u odnosu na promjenjivu okolinu kao i pomoći lakšem osiguravanju financijskih sredstava potrebnih za realizaciju postavljenih ciljeva.

Djelatnosti Gradske knjižnice su odgojno-obrazovni rad, stručna knjižnična djelatnost, kulturna i javna djelatnost. Osnovana je 1. svibnja 1948. Nakon rata i ratnih razaranja, Gradska knjižnica 1998. se preuređuje, posljedice ratnih razaranja se saniraju i Knjižnica u novouređenom prostoru od 1600 m² obuhvaća prizemlje i kat.

Organizacijska struktura Gradske knjižnice Slavonski Brod ustrojena je prema tradicionalnom modelu; Ured ravnatelja/ice, Odjel računovodstva, Odjel odnosa s javnošću i marketinga, Odjel nabave i stručne obrade, Matična služba, Informativno posudbeni odjel sa studijskom čitaonicom i medijatekom, Dječji odjel i Tehnička služba.

Gradska knjižnica Slavonski Brod danas raspolaže s:

- 134 255 jedinice knjižne građe
- 2390 jedinica neknjižne (elektroničke) građe
- 74 naslova novina, časopisa i drugih periodičnih izdanja

Broj aktivnih članova, prema statističkim podacima za 2018., je 3500, a broj zaposlenih je 19 djelatnika.

Knjižnicom upravlja Upravno vijeće koje broji 5 članova, od kojih većinu imenuje osnivač Grad Slavonski Brod, a ostale bira stručno osoblje knjižnice iz svojih redova.

Rad Upravnog vijeća Gradske knjižnice uređuju se Aktom o osnivanju i Statutom Gradske knjižnice. Sastav, zadaće i način rada Knjižnice pobliže se uređuje pravilnicima o ustrojstvu, radu i korištenju knjižne građe.

Izvori financiranja Knjižnice dijele se na dvije skupine izvora, a to su vlastiti prihodi i financijska podrška. Vlastiti prihodi mogu se sastojati od članarina, najamnine za prostor i opremu, promidžbenih aktivnosti, prodaje poklonjenih i otpisanih knjiga. Financijska podrška se može podijeliti na: potporu, donacije i sponzorstvo. Financijska potpora se ostvaruje iz proračuna lokalne samouprave i državnog proračuna

iz Ministarstva kulture i znanosti. Planiranje proračuna Knjižnice ovisi o intenzitetu kojim obavlja svoju djelatnost u kulturi i planiraju na godišnjoj razini.

2.2. Vizija kulturne ustanove – željeno stanje u budućnosti

Korištenjem novih tehnologija, dugoročno putem formiranja virtualne knjižnice, Knjižnica treba biti nazočna u svakom domu kao simbol i promotor lokalne zajednice i njezinih vrijednosti.

2.3. Misija kulturne ustanove – glavni razlog postojanja i djelovanja

Gradska knjižnica kao kulturno, informacijsko, multimedijско, edukativno, društveno i komunikacijsko središte lokalne zajednice koje svim građanima osigurava pristup izvorima znanja, informacijama i kulturnim sadržajima za potrebe obrazovanja, stručnog i znanstvenog rada, cjeloživotnog učenja, informiranja, odlučivanja i razonode te središte koje promiče svijest o zavičajnoj i hrvatskoj baštini i kulturnom nasljeđu.

2.4. Vrijednosti kulturne ustanove – osnovna načela usmjerena na usluge, kvalitetu, ljude i norme

Otvorenost za nove ideje, ostvarenje što više mogućnosti koje pruža intelektualno aktivno, inovativno i fleksibilno okruženje, promicanje i poticanje otvorene komunikacije među knjižnicama u sustavu, knjižnicama i korisnicima te odlučnost u zalaganju za izvrsnost i kontinuirano poboljšavanje procesa i usluga u skladu s očekivanjem naših korisnika.

3. ANALIZA STANJA/OKRUŽENJA

Kao temeljno polazište ovaj Strateški plan obuhvaća analizu vanjskog okruženja u kojem djeluje Gradska knjižnica, analizira unutarnje okruženje i njegove sposobnosti kao i integraciju rezultata svih provedenih analiza.

Postoji nekoliko modela za analizu, ali najčešće korišteni modeli interne analize su SWOT analiza, a za eksternu analizu koriste se Porterov model pet konkurentskih sila kojim se provjerava konkurentska pozicija, PEST analiza za analizu makro – okruženja.

3.1. SWOT

Cilj analize je identificirati i ukazati na kritične čimbenike koji utječu na poslovanje Knjižnice u sadašnjosti, ali i u budućnosti. Prilikom provedbe SWOT analize nužno je uključiti što više izvora informacija od mišljenja ne samo knjižničarske struke nego i stručnjaka drugih profila, informacije iz stranih časopisa, vladinih agencija i slično.

Analiziranje “snaga” i “slabosti” Gradske knjižnice Slavonski Brod obzirom na njezin proračun, osoblje, financijske i druge resurse potrebne za realizaciju planova.

Slika 3.1.1. Tablica Swot analize

	Pozitivni elementi	Negativni elementi
Unutarnje okruženje	<p>S (Strengths - snage)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maksimalno racionalno upravljanje raspoloživim resursima - bogat knjižni fond osobito u području književnosti, - stručno obrazovano knjižnično osoblje - praćenje potreba korisničke zajednice - organizacija usluga i programa, sukladno prostornim i drugim resursima - cjelodnevna dostupnost usluga za građane - aktivna uloga u stručnoj knjižničarskoj zajednici - redovito ažuriranje mrežne stranice Knjižnice i društvene stranice Facebook 	<p>W (Weaknes- slabosti)</p> <ul style="list-style-type: none"> - nedovoljan prostor za razvijanje sekundarnih knjižničnih usluga - nedostatak financijskih sredstava za razvoj digitalnih medija, izgradnju mrežne stranice te virtualne knjižnice - nepostojanje interaktivne web stranice i mogućnost komercijalnog oglašavanja poslovnih subjekata - nedovoljna suradnja s udrugama i posebnim skupinama stanovništva - premali broj djelatnika - nedostatak prostora za adekvatan smještaj knjižnične građe sukladno Standardima za narodne knjižnice - nedovoljna suradnja s drugim institucijama, udrugama i poslovnim subjektima
Vanjsko okruženje	<p>Mogućnosti (Opportunities)</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobra lokacija u središtu grada - stalni izvori financiranja nabave 	<p>T (Threats - prijetnje)</p> <ul style="list-style-type: none"> - nedostatak financijskih sredstava potrebnih za razvoj Knjižnice i

	<p>građe od strane Osnivača i Ministarstva kulture</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dobra zakonska regulativa (Zakon o knjižnicama, standardi itd.) - uvođenje novih programa i usluga - stalna edukacija djelatnika i korisnika - novi modeli poslovanja (virtualna posudba digitaliziranog dijela fonda) - suradnja s lokalnom zajednicom (bolnicom, fakultetima, školama, vrtićima, udrugama i poslovnim organizacijama) 	<p>njezinih usluga.</p> <ul style="list-style-type: none"> - opadanje broja korisnika zbog uporabe drugih vrsta zabave i učenja (internet, trgovački centri kao nova mjesta zabave i interesa, knjiga na kiosku, privatne igraonice za djecu) - nedovoljna iskorištenost fondova EU - zanemareni aspekt kulture u društvu i prakse čitanja. - proračunska zadanost, striktno određivanje godišnjeg proračuna u prethodnoj godini onemogućuje apliciranje na domaće i strane projekte gdje postoji potreba za vlastitim financijskim udjelom.
--	---	--

3.1.1. Zaključak SWOT analize

Široka i neprestana dostupnost sadržaja u digitalnom obliku, postavlja pred Gradsku knjižnicu zahtjev za preoblikovanjem usluga i mogućim repozicioniranjem u odnosu na postojeću korisničku populaciju općenito.

Swot analiza ukazuje na potrebu za većim financijskim sredstvima namijenjenih razvoju marketinškog istraživanja koje usmjerava Knjižnicu izabranim skupinama korisnika usluga kako bi se osigurao najveći stupanj zadovoljstva i dugoročno uspješno djelovanje Knjižnice.

Također je potrebno ostvariti veću i učinkovitiju komunikaciju s lokalnom upravom, radnim organizacijama u okruženju kao i udrugama. Nužna je koordinacija sa školama, visokim učilištima i kreiranje nabavne politike sukladno zahtjevima ove populacije

(nastavnika, učenika i studenata). Ovakva unaprijeđena komunikacija će zasigurno promijeniti često negativnu sliku i stav o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

Radi kvalitetnijeg prijenosa znanja i stručnijeg rada s korisnicima, nužno je ulagati u obrazovanje knjižničara kao i raditi na načinima motiviranja djelatnika Knjižnice. Potrebno je utvrditi sve demotivirajuće čimbenike i raditi na njihovom otklanjanju.

3.2. PEST ANALIZA

Ova analiza utvrdila je poziciju Gradske knjižnice u društvu i njezino pripadajuće tržište odnosno skupine korisnika obzirom na njihovu dob, spol i potrebe i svi oni čimbenici vanjskog okruženja na koje Knjižnica nema utjecaja, ali koji značajno utječu na njezinu poziciju. Cilj analize je orijentacija Knjižnice u budućnosti.

1. POLITIČKO OKRUŽENJE

Dobra zakonska regulativa (Zakon o knjižnicama, standardi itd.)

Razumijevanje regionalnih knjižničnih projekata

Kulturna politika je često smještena na marginama političkih prioriteta lokalne zajednice

2. EKONOMSKO OKRUŽENJE

Stabilno financiranje nabave knjižne građe i otkupa od strane Osnivača i Ministarstva kulture;

Proračunska zadanost, striktno određivanje godišnjeg proračuna u prethodnoj godini onemogućuje apliciranje na domaće i strane projekte gdje postoji potreba za vlastitim financijskim udjelom.

3. SOCIO - DEMOGRAFSKO OKRUŽENJE

Brodsko posavska županija ima 101 141 stanovnika (Popis stanovništva 2011.), 2 knjižnice u gradovima Slavonski Brod i Nova Gradiška te 5 općinskih knjižnica. Prema Standardima za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, koje je propisalo Ministarstvo kulture, ogranak narodne knjižnice se otvara na području koje ima više od 2500 stanovnika, a udaljenost od središnje knjižnice ili drugog ogranka iznosi više od dva kilometra.

4. TEHNOLOŠKO OKRUŽENJE

Virtualna knjižnica – online rezervacija knjiga i produljenje roka zadržavanja građe

Repozitorij brodske pisane baštine; projekt digitalizacije knjiga i ostale knjižnične građe pohranjene u Zavičajnoj zbirci Gradske knjižnice Slavonski Brod (Brodensia).

Mogućnosti komercijalnog oglašavanja poslovnih subjekata na mrežnoj stranici Knjižnice.

3.2.1. Zaključak PEST analize

Analizom političkih, ekonomskih, društvenih i tehnoloških čimbenika u okruženju u kojem posluje Knjižnica, nužne su promjene na svima razinama i donošenje novih strateških, operativnih i taktičkih odluka radi postizanja učinkovitosti. Podatci ukazuju i na potrebu otvaranja ogranaka, knjižničnih stanica ili pokretnih knjižnica u manjim naseljima, ustanovama, domovima za stare i nemoćne i trgovačkim centrima. Nužna je umrežena okolina za učenje koja stimulira razvoj i u kojoj se stječu nove vještine pomoću posebno dizajnirane interaktivne mrežne stranice Knjižnice.

Potreba za boljom suradnjom s informatičkim tvrtkama, Tehničkom školom, Strojarskim fakultetom i Zajednicom tehničke kulture Slavonski Brod.

3.3. ANALIZA PET PORTEROVIH KONKURENTSKIH SILA

Porterov model pet konkurentskih sila je alat za eksternu ili vanjsku analizu poslovanja knjižnica. Analiza okruženja u kojem djeluje Gradska knjižnica pokazala je sljedeće rezultate:

1. Opasnost od potencijalnih konkurenata je vrlo jaka; Internet. Knjiga na kiosku i trgovačkom centru; besplatne e-knjige (Projekt Gutenberg s više od 42000 naslova; GetFreeEbooks.com; Manybooksnet); atraktivniji i zabavniji programi u trgovačkim centrima i privatnim igraonicama za djecu.

2. Jačina konkurentnosti; snaga konkurencije je prilično jaka. E-knjiga ili elektronička knjiga (eng. e-book) je elektronički (digitalni) ekvivalent tiskanoj knjizi. E-knjiga može

sadržavati i online časopise i digitalne knjige. Niski troškovi, laka dostupnost i praktična uporaba. Sve veći broj korisnika.

3. Pregovaračka moć korisnika je prilično jaka. Specifični zahtjevi korisnika. Tržište odnosno okolina, izložena je stalnim promjenama što je uvjetovano promjenama u poslovnim organizacijama, obujmu školske, studentske populacije i korisničke populacije općenito. Mnogi su korisnici neredoviti ili povremeni korisnici. Potrebno je stalno izvještavanje korisnika i potencijalnih članova o potpunoj dostupnosti informacija.

4. Pregovaračka moć dobavljača je umjerena do jaka. Snaga pregovarača dobavljača knjiga i knjižne građe; ponuda, cijene i vrijeme isporuke; osmišljena nabavna politika i odabir građe, ažurna obrada, odgovarajuća zaštita te stalno pročišćavanje i vrednovanje fonda.

5. Opasnost od supstituta je umjereno do jaka snaga

Prelazak korisnika na zamjenske usluge, korištenje interneta, elektroničku knjigu; niska cijene knjige na kiosku i trgovačkom centru; Većina ljudi i dalje ipak preferira knjige u tiskanom obliku; Ne postojanje trajnijeg medija od papira.

3.3.1. Zaključak analize Pet Porterovih konkurentskih sila

Knjižnica mora zaustaviti ovaj negativan trend pada posjećenosti i inovativnim programima privući korisnike u svoj prostor.

Knjižnica se mora diferencirati od svojih konkurenata originalnim proizvodom. Strategija uspješne diferencijacije u razvoju sekundarnih knjižničnih djelatnosti kao rad s mladima u vidu različitih edukativnih radionica, kao pomoć pri učenju, kao različiti tečajevi za odrasle i mlade, predavanja za mlade obitelji, informatičko osposobljavanje starije populacije, povezivanje programa s drugim kulturnim i obrazovnim ustanovama i institucijama. Također je nužno razvijati marketing strategiju kojom bi rad Knjižnice bio poznat svima i kako bi korisnici mogli prepoznati usluge Knjižnice.

4. OPĆI I POSEBNI CILJEVI

4.1. Opći ciljevi: Knjižnica kao kulturno i edukacijsko središte

- Razvoj kulturnih programa (Večer poezije, Klub čitatelja, Tjedan knjižnice, projekcije filma, Slušaonica glazbe, izložbe, radio emisije čitanja knjiga, koncerti)

- Edukativni programi s ciljem poticanja pismenosti i razvijanja čitalačkih navika kroz pedagoško animatorske radionice za djecu i mladež, radionice računalnog opismenjavanja umirovljenika, predavanja vezana za različite teme, zdravlje, psihologija, pedagogija i aktualna društvena pitanja. Radionica lijepog čitanja u suradnji s Udrugom UPKO, Izbor najčitača.

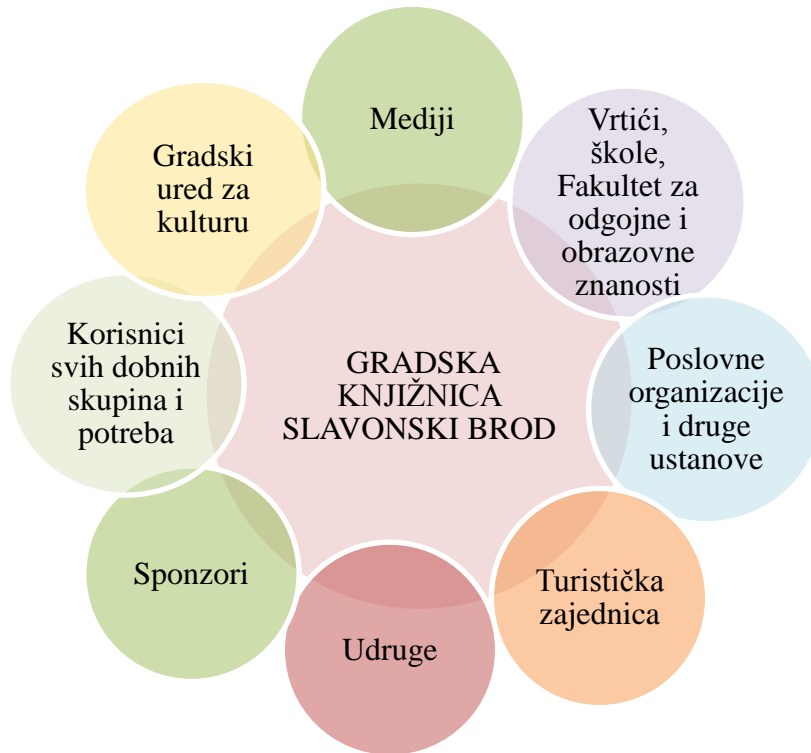
- Knjižnica u službi lokalne zajednice; aktivno sudjelovanje sadašnjih i budućih korisnika u kreiranju usluga Knjižnice, izložbi, tribina, radionica, suradnja s Dječjim kazalištem (igre i dramatizacije pročitanih knjiga), školama, vrtićima (projekt Kutić Gradske knjižnice u vrtićima), poslovnim organizacijama, udrugama i manjinskim zajednicama. Suradnja s foto i filmskim klubom Zajednice tehničke kulture Slavonski Brod.

- Gradska knjižnica kao visoko inkluzivna ustanova; posebno prilagođen knjižnični fond (stvaranje zbirke knjižne građe na braillevom pismu, knjige s uvećanim tiskom, taktilne i zvučne knjige), radionice i programi za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama (slijepi, gluhi, osobe s intelektualnim poteškoćama); Radionice lijepog čitanja i pisanja posebno namijenjene djeci s problemima disleksije i disgrafije, a u suradnji s Općom bolnicom Josip Benčević (projekt Za osmijeh djeteta u bolnici), Učiteljskim fakultetom Slavonski Brod, Udrugama UPKO, Inkluzija, Regoč, Udruga slijepih i slabovidnih Slavonski Brod, Udruga gluhih i nagluhih Slavonski Brod, Udruga osoba s invaliditetom Loco-Moto.

- Poticanje multikulturalnosti kroz programe za nacionalne manjine s ciljem senzibiliziranja javnosti o potrebama nacionalnih manjina. Jačanje uloge Gradske knjižnice u ostvarivanju dijaloga među kulturama i zastupanju kulturnih različitosti sukladno IFLA-inom Manifestu za multikulturalnu knjižnicu.

4.2. Posebni ciljevi

- Razvijati temeljne i inovativne knjižnične usluge u kontekstu novih tehnologija.
- Pozicioniranje u zajednici i prepoznatljivost kroz aktivnosti marketinga razvojem novog promidžbenog proizvoda koji mora biti estetski i sadržajno dobre kvalitete.

Slika 4.2.1. Institucionalno pozicioniranje Gradske knjižnice

- Promicanje svijesti o zavičajnoj i hrvatskoj baštini te kulturnom nasljeđu kroz aktivnosti bolje promidžbe Zavičajne zbirke Gradske knjižnice.
- Uključivanje i obrazovanje roditelja i drugih osoba koje rade s djecom u poticanju razvoja jezičnih vještina i čitanja
- Osiguranje adekvatnog prostora i opreme za rad
- Edukacija knjižničara kao najvažnijeg resursa Knjižnice. Nužno je održavati visoku razinu izobrazbe i motiviranosti knjižničara u cilju pružanja što učinkovitije usluge korisnicima.

- Organiziranje i provođenje akcija u suradnji s građanima zamjene udžbenika, korisnici sudjeluju u kreiranju izložaba (Izložba starih slikovnica), Klub mama i djece, Klub 60+ (tematska predavanja, slušanje glazbe, projekcije filmova, čitanje poezije) i sl.

- Osiguranje financijskih sredstva za implementaciju strategija. Potrebno je napisati detaljni financijski plan i proračun za 2019. do kraja listopada, izračun troškova programa i radionica, inzistirati na dodatnim sredstvima iz proračunske rezerve Osnivača te uspostaviti partnerske odnose kako bi se maksimalno iskoristila sva dostupna sredstava.

4.3. Načini ostvarenja ciljeva kroz aktivnosti

Osnovne strategije su:

1. Programsko organizacijske kompetitivne strategije

- Rast organizacije i povećanje poslovanja
- intenzivirati one usluge u kojima je Knjižnica izvrsna
- pojačati usluge u kojima nisu postignuti dobri rezultati, smanjiti kritične točke poslovanja
- educirati knjižnično osoblje i angažirati vanjske suradnike iz područja marketinga

2. Strategije povezivanja;

- Suradnja i izgradnja partnerstva
- razvijati postojeću suradnju sa školama i intenzivirati suradnju s institucijama i udrugama na području grada
- traženje novih partnera
- suradnja s ostalim knjižnicama u Hrvatskoj i izvan

3. Strategije javnog djelovanja

- Pozicioniranje u javnosti i prepoznatljivost važnosti čitanja u zajednici
- izgradnja osebujnog imidža Knjižnice
- prepoznatljivi programi i izgradnja pozitivne slike o Knjižnici kroz rad s različitim društvenim skupinama

Tablica 4.3.1. Razrada programsko organizacijske strategije

Program i aktivnosti GKSB	Rast organizacije i povećanje poslovanja	Strategije povezivanja	Strategije javnog djelovanja
Temeljna djelatnost Knjižnice	Nabava knjižne građe, obrada građe, posudba građe, informacijska služba, obuka korisnika za rad na računalu i pretraživanje interneta, radionice za djecu i mladež, radionice za umirovljenike, edukativna predavanja		
Glavni sudionici	Korisnici, vrtići, škole, vanjski suradnici, izdavačke kuće, roditelji, nastavnici, odgajatelji	Strani i domaći nakladnici, udruge, škole, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Opća bolnica, Udruga UPKO, Inkluzija, Regoč, Udruga slijepih i slabovidnih, Udruga gluhih i nagluhih, Udruga osoba s invaliditetom Loco-Moto	Korisnici Knjižnice, vrtići, škole, ustanove, udruge, nastavnici, odgajatelji, vanjski suradnici
Oblik i razrada strategije	Komplementarno partnerstvo		
Ključni ciljni elementi strategije	Poboljšati osnovne aktivnosti i dodati nove aktivnosti i razvijanje marketinških aktivnosti		
		Knjižnica kao kulturno i obrazovno središte; Usluge dostupne svim korisnicima i pristup internetu za sve građane	Dostupnost informacija 24 sata putem mrežne stranice; virtualna knjižnica,
Očekivani rezultat	Povećanje broja korisnika zadovoljnih uslugama Knjižnice		
		Novi korisnici specifičnih potreba	Vanjski suradnici, volonteri

Suradnja s različitim institucijama	Suradnja s drugim knjižnicama u Hrvatskoj i inozemstvu, suradnja s osnovnim školama na području Brodsko posavske županije, suradnja s kulturnim ustanovama na zajedničkim projektima za djecu, suradnja s institucijama i ustanovama, Turističkom zajednicom Slavonski Brod
Glavni sudionici	Opća bolnica Josip Benčević, Osnovne škole s područja Brodsko posavske županije, Udruga gluhih i nagluhih Brodsko-posavske županije, Grad Slavonski Brod, Udruga slijepih i slabovidnih, Škola za djecu s posebnim potrebama Milan Amruš, Udruga osoba s invaliditetom Loco-Moto, Kazališna družina "Ivana Brlić Mažuranić", Zajednica tehničke kulture Slavonski Brod, Udruženje obrtnika,
Oblik i razrada strategije	Predavanja, izložbe, komplementarno partnerstvo, radionice za djecu i roditelje
Ključni ciljni elementi strategije	Povezivanje različitih organizacija i primjena najbolje prakse,
Očekivani rezultati	Stalna edukacija korisnika Knjižnice i osoblja Moguće donacije knjiga, materijala i sponzorstva za programe
Suradnja s medijima	Obavješćavanje medija o događanjima u Knjižnici i bolja promidžba Knjižnice kroz različite medije
Glavni sudionici	Tisak, radio postaje, Slavonsko brodska televizija, mrežna stranica, knjižnično osoblje, korisnici
Oblik i razrada strategije	Novinski članci, reportaže, intervjui
Ključni ciljni elementi strategije	Medijska podrška
Očekivani rezultat	Medijska podrška
	Stalna nazočnost u medijima

5. PRAĆENJE I EVALUACIJA

Osnovni indikatori uspješnosti poslovanja Knjižnice su statistički podaci o knjižnom fondu, korisnicima, opremljenosti Knjižnice, troškovima, pokazatelji dostupnosti i kvaliteti usluge. Podatci o korisnicima odnose se na broj posjeta u određenom razdoblju, postotak broja članova po stanovniku na području koje pokriva zajednica, broj posuđene građe, broj posjeta mrežnoj stranici Knjižnice i društvene stranice Facebook.

Podatci o dostupnosti bilježe broj naslova u knjižnom fondu, broj računala i mogućnost pristupa elektroničkim komunikacijama.

Pokazatelji kvalitete knjižnične usluge su zadovoljstvo korisnika, broj riješenih zahtjeva u odnosu na ukupno zatražene zahtjeve korisnika.

Pokazatelji o troškovima su jedinični trošak usluge ili aktivnosti, trošak zaposlenih prema njihovoj funkciji, programu, posudbu i ukupni troškovi po članu knjižnice i posjetitelju.

Tablica 5.1. Evaluacijska tablica

PARAMETRI	KRITERIJI	INDIKATORI	METODE
Kvaliteta strateškog planiranja	Poslovanje Knjižnice svakodnevno se odvija prema zacrtanom Strateškom planu	Mjesečna izvješća o radu; analiza planiranih aktivnosti	Analiza Stručnog vijeća knjižnice
Kvaliteta knjižničkog kadra	Visoko obrazovani kadar. Dodatna edukacija djelatnika putem seminara i suradnje s drugim knjižnicama	Motiviranost knjižničara za učenje i stjecanje novih vještina	Intervju, izvješća i prezentacije sa seminara
Kvaliteta knjižničnih usluga	Poslovanje sukladno Zakonu o knjižnicama, Standardima o narodnim knjižnicama, IFLA – im smjernicama za	Mjesečna statistička izvješća, broj rezerviranih naslova, broj upisanih korisnika za predavanja i radionice,	Unutrašnja i vanjska analiza, upitnik za korisnike, komentari na mrežnoj stranici Knjižnice

	knjižnice usluge za djecu i mladež, Povećanje broja korisnika, Veća posjećenost programa	broj organiziranih posjeta, brojkorisnika u dnevnoj knjižnici i studijskoj čitaonici	
Pozicioniranje u zajednici i prepoznatljivost Knjižnice u zajednici		Marketing plan, Nazočnost u medijima i sudjelovanje u kulturnim akcijama i manifestacijama, Suradnja s lokalnom zajednicom. Suradnja s Udrugom slijepih i slabovidnih. Suradnja s Udrugom osoba s intelektualnim poteškoćama. Suradnja s Općom bolnicom Slavonski Brod. Suradnja s drugim ustanovama i školama na području županije Suradnja s poslovnim subjektima	
Tehničko tehnološka opremljenost	Odgovarajuća oprema tehnička i tehnološka oprema	Korištenje opreme i njezina iskoristivost u programima	Analiza postojećeg stanja i potreba
Prostor	Aдекватnost i učinkovitost prostora	Uvjeti rada u prostoru: osvijetljenost, prostranost, unutarne uređenje, namještaj, iskoristivost prostora	Promatranje i dojmovi korisnika
Kvaliteta organizacije rada	Dobro organizirano rukovođenje s jasno podijeljenim odgovornostima i	Timski rad, donošenje odluka u suradnji s ravnateljem i	Povratne informacije od korisnika, praćenje odjeka u lokalnim medijima,

	zadacima, vrednovanje programa i projekata	Stručnim vijećem Gradske knjižnice	usporedba rada u odnosu na raniji period
Stabilnost financijskih izvora	Povećanje vlastitih prihoda, povećanje proračunskih sredstava, traženje ostalih izvora financiranja	Bolja komunikacija s lokalnim vlastima, promocija programa i projekata sponzorima, Naplaćivanje pojedinih usluga	Mjesečna financijska izvješća

Potrebna je procjena svih programa kako bi se pratila njihova stvarna provedba, jesu li zadovoljili zahtjeve korisnika, jesu li izdvojena sredstva bila dostatna za njihovu nesmetanu provedbu i jesu li u konačnici bili isplativi.

Praćenje i vrednovanje zaključno će se provoditi praćenjem statističkih podataka prikupljenih na godišnjoj razini i objavljenih u godišnjim izvješćima te po isteku razdoblja predviđenog ovim Strateškim planom.

U Slavonskom Brodu, 13.9.2018.

v.d. ravnateljica

Ružica Bobovečki

